

پنجشنبه ۳ مهر ۱۴۰۴ | ۱۶ صفحه | ۲۰ هزار تومان | سال چهارم | شماره ۸۸۹
www.hammihaonline.ir

نگاه هم‌میهن

نوسان‌های غافلگیرکننده ترامپ

احمد زیدآبادی

نویسنده و مشاور هم‌میهن

دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا خصلت غافلگیرکنندگی خود را همچنان حفظ کرده است. هنگامی که او درباره‌ی یک مسئله اظهار نظر می‌کند، پیشاپیش نمی‌توان جهت‌گیری صحبت او را به درستی پیش‌بینی کرد. او درباره‌ی یک موضوع مشخص گاه به راست و گاه به چپ می‌زند. منظور این نیست که او رویکرد قابل درکی درباره‌ی موضوعات بین‌المللی ندارد، بلکه به راه‌های مختلفی درباره‌ی اجرای آن سیاست‌ها می‌اندیشد که ترکیب یا مراحلی از دیپلماسی یا اعمال زور است. او به طور غیرمترقبه‌ای بین دعوت به صلح و آشتی از یک طرف و تهدید به استفاده از زور و قدرت نظامی از طرف دیگر در نوسان است و به همین جهت یک رهبر خارجی در دیدار با او نمی‌تواند مطمئن باشد که آیا مورد تمجید و تکریم او قرار خواهد گرفت و یا با نیش زبان او کزیده خواهد شد. ترامپ این ویژگی خود را با سخنرانی‌اش در مجمع عمومی سازمان ملل نیز به نمایش گذاشت. او درباره‌ی مهاجرت، اروپا، سازمان ملل، جنگ روسیه علیه اوکراین، شناسایی استقلال کشور فلسطینی، جنگ غزه، مسئله‌ی اتمی ایران و مسائل حاشیه‌ای دیگر در سازمان ملل صحبت کرد؛ صحبت‌هایی که عمدتاً جنبه‌ی اعتراضی داشت. ترامپ از وضعیت کنونی جهان ناراضی است اما به جای آنکه بکوشد حداقل در بین متحدان خود اجماعی برای حل برخی از مهمترین بحران‌های جهانی به وجود آورد، از تیزی و بی‌ملاحظه‌گی زبان خود برای ابراز نارضایتی‌اش از متحدان و غیرمتحدان خود بهره می‌گیرد. ظاهراً رهبران جهان به تیزی زبان و رفتار گاه آزاردهنده‌ی او به نحوی خو گرفته و عادت کرده‌اند. به همین دلیل کمتر رهبری درصدد پاسخگویی مستقیم به او برمی‌آید؛ شاید به این امید که در سخنرانی بعدی‌اش جهت سخنان خود را تغییر دهد و شاید هم به این علت که برانگیختن عواطف فردی او علیه خود را به صلاح نمی‌دانند. در هر صورت، نوسان موضوع‌گیری‌های ترامپ در برابر چالش‌های بین‌المللی، امکانی برای درک خط مشی عملی او در هر حوزه‌ای فراهم نمی‌کند؛ گرچه خطوط کلان علائق ذهنی او کم و بیش آشکار است.

دونالد ترامپ در دور نخست ریاست‌جمهوری خود کوشید تا خود را به عنوان حلال‌نهایی بحران بفرنج و مزمن فلسطین معرفی کند. او برای مدت‌ها از تدوین طرحی سخن گفت که از نظر خودش «معامله‌ی قرن» بود. با علنی شدن طرح او اما مشخص شد که راه‌حل مورد نظرش کاملاً به سود اسرائیل جهت‌گیری شده است. با این همه او «معامله‌ی قرن» را مبتنی بر راه‌حل دو کشوری دانست گرچه حرفش در سطح جهانی خریداری پیدا نکرد. ترامپ در دور دوم ریاست‌جمهوری‌اش خود را وارث جنگ در نوار غزه می‌داند؛ جنگی که به‌زعم او مانند حمله‌ی روسیه به خاک اوکراین، اگر به جای جواب‌دین خود او در کاخ سفید مستقر بود هرگز رخ نمی‌داد! از این جهت ترامپ به‌طور دائم از خواست خود برای پایان فوری جنگ در نوار غزه سخن می‌گوید و دوره به دوره وعده‌ی قریب‌الوقوع بودن آن را می‌دهد، وعده‌ای که البته بعد از گذشت حدود ۹ ماه از ریاست‌جمهوری او، اثری از تحققش دیده نمی‌شود. <

با این رهبران کار پیش نمی‌رود

تحلیلی از اندرو میلر دیپلمات سابق آمریکایی در نقد سیاست‌های خاورمیانه‌ای واشنگتن

گزارش دانشگاه ۱۴۰۳

مشکلات خوابگاه؟

دانشجویان دانشگاه الزهرا به تشدید سخت‌گیری‌ها در ورود و خروج به خوابگاه‌ها و محدودیت‌های پوششی اعتراض دارند

زندگی با چت‌بات‌ها

یادداشتی از محمد رهبری

درباره پیامدهای نادیده‌گرفتن گسترش هوش مصنوعی

واکنش بازارها به مکانیسم ماشه

گزارش میدانی «هم‌میهن» از واکنش بازارهای ارز، طلا و بورس به اسنپ‌بک

سرمقاله

سه محور و یک شرط

سخنان سه‌شنبه‌شب مقام رهبری پیرامون سه محور و یک نتیجه مهم بود؛ نتیجه‌ای که وضعیت آن سه محور را مشروط به وجود خودش می‌نمود. به نظر می‌رسد فارغ از هر تحلیلی که درباره آن سه محور داشته باشیم، کسی نمی‌تواند با شرط نهایی آن مخالف باشد. محور اول انسجام و همبستگی ملی در جریان جنگ ۱۲ روزه بود، و این گزاره که آن انسجام همچنان و در هر شرایطی در آینده نیز ادامه خواهد داشت. درباره مضمون و جهت‌گیری و کیفیت انسجام‌مزبور نظرات گوناگونی وجود دارد؛ برخی آن را مدنی و ناظر به حمایت مردم از یکدیگر، برخی ناظر به حمایت از حکومت و برخی هم آن را ناظر به حمایت از موجودیت ایران در برابر تجاوز بیگانه دانستند. ترکیبی از هر سه هم قابل تصور است. ولی در اصل وجود آن تشکیکی نمی‌شود. درباره تکرار آن نیز نظرات گوناگون است. برخی آن را ناشی از سیاست ایران برای حضور گفت‌وگوهای مسقط دانستند. زیرا مادر حال گفت‌وگو بودیم که دشمنان حمله کردند. پس مردم هم این را ظالمانه و تجاوزکارانه دانستند و چنین رفتار و واکنشی را از خود نشان دادند. از این نظر تا زمانی که مردم چنین حسسی نسبت به رفتار حکومت داشته باشند، همبستگی و انسجام‌مزبور را نشان خواهند داد؛ در غیر این صورت معلوم نیست شاهد این رفتار در حد و اندازه نوبت قبل باشیم. محور دوم هم غنی‌سازی است. اینکه ایران عضو NPT است و باید از همه حقوق آن از جمله حق غنی‌سازی بهره‌مند شود هم تردیدی وجود ندارد. همچنین این که صنعت غنی‌سازی و اورانیوم غنی‌شده یک صنعت راهبردی و مهم است نیز شک و تردیدی در آن نیست. البته این که کشورها برای استفاده‌های غیرنظامی خود تا چه حد به غنی‌سازی نیاز دارند یک بحث کارشناسی است. ۳/۵ درصد یا ۲۰ درصد یا بیشتر؟ ولی چون ایران بارها اعلان کرده که قصد استفاده نظامی ندارد به‌طور طبیعی این راه باید هموار شود. ولی طرف مقابل هم پرسش‌هایی را درباره انگیزه اصلی ایران از ایجاد این صنعت طرح می‌کند که طبعاً ایران حاضر به پذیرش انگیزه‌خوانی نیست، فقط می‌تواند پرسش‌های متعارف را پاسخ دهد و نظارت کارشناسی آژانس را بپذیرد. تنها نکته‌ای که می‌ماند این است که مرجع نهایی این نوع داوری‌ها نهاد پذیرفته‌شده یا همان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است که فعلاً در تقابل با ایران قرار دارد. ادامه همکاری با آن مستلزم تن دادن به داوری‌های آن است و بیرون آمدن از آن هم تبعات بین‌المللی دارد و ایران را متهم به خروج علیه ساختار بین‌المللی خواهند نمود. در کنار این‌ها ارزیابی از کارایی صنعت هسته‌ای در برخی از زمینه‌ها چون تولید انرژی برق دچار تحول شده است. این کاملاً درست است که نیروگاه‌های هسته‌ای از نظر آلودگی هوا تقریباً صفر است و نیروگاه‌های فسیلی آلوده‌کننده هستند گرچه در عوض نگهداری پسماند خطرناک آن بسیار مشکل است و سرمایه‌گذاری بسیار سنگین‌تری نیاز دارد که با وضع کنونی باید فکری برای سرمایه‌گذاری آن کرد. به‌خصوص که برق آن هم تا حدی گران‌تر خواهد بود و بالاخره آیا می‌توان انتظار داشت که از این سرمایه‌گذاری بسیار بزرگ در این صنعت بهره‌مندی متناسبی به دست آید به‌ویژه با خسارات سنگینی که تاکنون به آن زده شده است که نیاز است برای احیای پایدار آن اندیشید. محور سوم در نقد رفتار نادرست ایالات متحده و متعهد بودن ایران به توافقات خود است، و این که طرف مقابل نتیجه مذاکره را از پیش تعیین کرده‌اند و این یعنی بلاموضوع کردن مذاکره است. طبیعی است که در این مورد هیچ تفاوت نگاه جدی وجود ندارد. گرچه تنها نکته قابل بیان این است که ایران هم می‌تواند شرایط خود را برای مذاکره مستقیم اعلان کند تا توپ در زمین طرف مقابل قرار گیرد. <

رئیس‌جمهور تصاویر شهیدای غیر نظامی جنگ ۱۲ روزه را به حاضران مجمع عمومی سازمان ملل نشان داد / عکس: Gettyimages

پزشکیان: سلاح هسته‌ای نمی‌سازیم

گفتار مقامات ۲۰۳

رئیس‌جمهور در مجمع عمومی سازمان ملل خواستار توقف روند فعال‌سازی مکانیسم ماشه شد